STOWARZYSZENIE AMNESTY INTERNATIONAL
ul. Sapieżyńska 10A, 00-215 Warszawa
tel: 693 800 001
www.amnesty.org.pl

Warszawa, 12 listopada 2026 r.

Sygn. AI/DBiR/11/2026/148

Szanowny Pan
Karol Nawrocki
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
Kancelaria Prezydenta RP
Biuro Interwencyjnej Pomocy Prawnej i Listów
ul. Wiejska 10
00–902 Warszawa

Petycja
w interesie publicznym

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2018 poz. 870), w imieniu organizacji pozarządowej Stowarzyszenia Amnesty International działającej w celu ochrony praw człowieka, wnoszę petycję w interesie publicznym z prośbą o podpisanie i zarządzenie ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej następujących ustaw:

1. Ustawy z dnia 20 października 2026 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk sejmowy nr 611),

2. Ustawy z dnia 20 października 2026 r. o zmianie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (druk sejmowy nr 223).

Amnesty International wyraża zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych podmiotu wnoszącego petycję.

Amnesty International jest globalnym ruchem ponad 13 milionów ludzi, którzy niesprawiedliwość na świecie traktują osobiście.
Razem zmieniamy świat, by każdy mógł korzystać ze swoich praw.
Ruch jest laureatem Pokojowej Nagrody Nobla.

STOWARZYSZENIE AMNESTY INTERNATIONAL
ul. Sapieżyńska 10A, 00-215 Warszawa
tel: 693 800 001
www.amnesty.org.pl

AMNESTY INTERNATIONAL

Uzasadnienie

W dniu 20 października 2026 r. Senat RP przyjął bez poprawek dwie ustawy: o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk sejmowy nr 611) oraz o zmianie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (druk sejmowy nr 223), które choć w niewielkim zakresie, mają na celu zliberalizowanie prawa do przerywania ciąży. Mimo że zawarte w nich rozwiązania wciąż są dalekie od spełnienia wszystkich potrzeb w zakresie dostępu do aborcji, mogą jednak istotnie przyczynić się do poprawy standardu ochrony praw reprodukcyjnych w Polsce.

Dostęp do bezpiecznej i legalnej aborcji jest elementem opieki zdrowotnej oraz gwarantem równego statusu społecznego mężczyzn i kobiet. Tymczasem w Polsce wciąż obowiązuje prawo aborcyjne będące jednym z najbardziej restrykcyjnych w Europie, respektowane jest orzeczenie upolitycznionego Trybunału Konstytucyjnego z 22 października 2020 roku, które wykluczyło przesłankę embriopatologiczną legalnego przerwania ciąży, a obrończynie praw człowieka są prześladowane za pomaganie ciężarnym w dostępie do podstawowej ochrony zdrowia, jaką jest dostęp do bezpiecznej aborcji. Raport Amnesty International pt. „Ruch nie do zatrzymania: globalne wezwanie do uznania i ochrony tych, którzy bronią prawa do aborcji" wydany w listopadzie 2023 r. ujawnił, jak wiele pracowników i pracowniczek ochrony zdrowia, aktywistów i aktywistek oraz osób, które towarzyszą potrzebującym aborcji na całym świecie spotyka się z obelgami, aresztowaniami, oskarżeniami i pozbawianiem wolności za wspieranie prawa kobiet, dziewcząt i wszystkich osób, które mogą zajść w ciążę w dostępie do aborcji. Spośród wszystkich analizowanych krajów wiele uwagi poświęciliśmy także Polsce, która obok takich państw jak Wenezuela czy Ghana stosuje szereg represji wobec aktywistek, aktywistów i personelu medycznego wspierających prawo do bezpiecznej aborcji. Pomimo rekordowego poparcia społecznego dla prawa do aborcji do 12. tygodnia ciąży, przez lata wstrzymane zostały jakiekolwiek prace mogące chociażby częściowo odpowiedzieć na potrzeby milionów kobiet i osób mogących zajść w ciążę.

Ta sytuacja oznacza dalsze ryzyko dla zdrowia, a w skrajnych przypadkach także życia, pogłębienie nierówności społecznych, niepewność co do prawa, a w konsekwencji łamanie praw człowieka. Zakaz aborcji zmusza kobiety do poszukiwania nielegalnych i

Amnesty International jest globalnym ruchem ponad 13 milionów ludzi, którzy niesprawiedliwość na świecie traktują osobiście.
Razem zmieniamy świat, by każdy mógł korzystać ze swoich praw.
Ruch jest laureatem Pokojowej Nagrody Nobla.

często niebezpiecznych metod przerywania ciąży, donoszenia ciąży wbrew swojej woli lub, jeśli to możliwe, wyjazdu za granicę w celu uzyskania pomocy w zakresie aborcji. Kryminalizacja aborcji prowadzi do piętnowania zarówno osób, które jej potrzebują, jak i personelu medycznego, co skutkuje „efektem mrożącym" i nierzadko odmową ratowania życia pacjentek w ciąży.

Prawa kryminalizujące i ograniczające dostęp do aborcji stanowią pogwałcenie szeregu praw człowieka, w tym prawa do życia, do korzystania z najwyższych dostępnych standardów opieki zdrowotnej, także zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, do równości i wolności od dyskryminacji, prywatności, równości wobec prawa i wolności od tortur i okrutnego, nieludzkiego oraz poniżającego traktowania. Kryminalizacja usług opieki zdrowotnej, z których korzystają tylko kobiety, jest formą przemocy ze względu na płeć.

Komitet ONZ do spraw Likwidacji Dyskryminacji Kobiet stwierdził wprost, że wysoce restrykcyjne prawo aborcyjne w Polsce wyrządza znaczną krzywdę kobietom, powodując poważne i ciągłe naruszenia ich praw człowieka. W raporcie z dochodzenia dotyczącego polskiego prawa w kwestii przerywania ciąży wydanym w sierpniu 2024 r., Komitet wezwał Polskę do pełnej dekryminalizacji i legalizacji aborcji, do uznania aborcji za prawo podstawowe oraz do zagwarantowania dostępu do wysokiej jakości usług, informacji i edukacji w obszarze zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego. Zgodnie z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia bezpieczna aborcja jest podstawową usługą zdrowotną. Wytyczne oprócz rekomendacji dotyczących wykonania usługi i aspektów klinicznych, rekomendują usunięcie niepotrzebnych (z aspektu medycznego) barier politycznych do bezpiecznej aborcji, takich jak kryminalizacja, wymóg zgody osób trzecich (np. opinii kilku lekarzy, partnera, członków rodziny czy sędziego) oraz ograniczeń czasowych dotyczących tego, na jakim etapie ciąży można przeprowadzić aborcję.

Żeby wypełnić standardy międzynarodowe wyznaczone m.in. przez organy praw człowieka ONZ i pozostać w zgodzie ze zobowiązaniem ochrony państwa mają obowiązek zagwarantowania praw seksualnych i reprodukcyjnych wszystkim kobietom, dziewczętom i osobom mogącym zachodzić w ciążę. Dotyczy to także prawa do niezwłocznego, bezpiecznego i skutecznego dostępu do aborcji. W tym celu państwa muszą całkowicie zdekryminalizować aborcję i zapewnić dostęp do jakościowych usług, dóbr i informacji w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz wprowadzić regulacje dla opieki aborcyjnej zgodne z wytycznymi WHO z 2022 roku, obejmujące

także likwidację praw i regulacji ograniczających prawo do aborcji ze względu przyczynę oraz wiek ciąży.

W tym kontekście należy również przychylnie spojrzeć na każde rozwiązanie, które przynajmniej częściowo zmierza do wypełnienia tych standardów. Ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk sejmowy nr 611) oraz o zmianie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (druk sejmowy nr 223), których celem jest przywrócenie przesłanki embriopatologicznej legalnego przerwania ciąży oraz dekryminalizacja pomocy w aborcji, wpisują się w potrzebę zwiększenia dostępu do aborcji i ochrony obrończyń i obrońców praw człowieka wspierających prawo do bezpiecznej aborcji. Dlatego zwracamy się z apelem o podpisanie i zarządzenie ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej powyższych projektów, a tym samym wypełnienie obowiązków państwa w zakresie praw człowieka.

Z wyrazami szacunku,

Agnieszka Dąbrowiecka

Starsza menadżerka ds. programowych
Stowarzyszenie Amnesty International